

Svenska flugporträtt 7

Hyggets grå lejon – den gråbandade jätterovflugan

Laphria gibbosa

Av Ingemar Struwe

Där ett kalhygge öppnat skogsmarken eller där en skogsbrand härjat och lämnat svedda marker, stubbar och död ved efter sig, där trivs denna stora, tysta, tvåvingade jägare. På blanka lågor eller kala hållar slår den till och sitter i lurande position med vingarna omlottlagda på ryggen. Med sin kraftiga, lejonlikt framtung kropp med en längd av upp till nästan 30 mm och en vingbredd på över 35 mm torde den vara den tyngsta flugan i den svenska faunan. Som ett bevis på sin teknik och styrka har den också erövrat ”grått bälte” lindat kring tre segment på bakkroppen. I övrigt bär den svart dräkt men kring nacken och ned på kinderna breder en vitgul lejonman ut sig och i ansiktet spretar vilda, vita mustascher. Antennerna är på för familjen typiskt sätt fästade uppe i pannan ovanför ögonen och bildar där ett symboliskt V-tecken. På rovflugors vis håller den de två främre, muskulösa benparen riktade framåt till en rättfällig fångstkorg. Bakbenen har också kraftigt förtjockade lår, och trots sin bombplanslika form och tyngd är *Laphria* imponerande snabb i sina överfall.

De offer den kastar sig över är alla typer av större insekter, gärna långhorningar som ju också hör dessa biotoper till. Den framåtriktade, styva sticksnabeln är anpassad för stora och hårda byten så skalbaggar är inget problem. Anflygningen börjar ofta på långt avstånd, upp till 10 meter, och anfallet sker i en cirkelformad rörelse med tillslaget bakifrån. På samma sätt som *Laphria* som imago jagar nämnda bytens imagoindivider så jagar *Laphria* som larv samma bytesarters larver i stubbars och lågors murkande ved.

Om *Laphria gibbosa* i sin grå och svarta skepnad är hyggets grå lejon så är dess närmaste och något mindre släkting *Laphria flava* med sin rödgula, lurviga påls hyggets gula lejon. Båda arterna lever på likartat sätt i samma biotop. På motsvarande sätt är den bälteginglika rovflugan *Asilus crabroniformis* i gult och svart den öppna betesmarkens tiger. *Asilus* jagar på samma sätt som *Laphria* men på ett annat habitat, nämligen komockornas atrika och myllrande skafferier. Storleksmässigt konkurrerar de båda arterna *L. gibbosa* och *A. crabroniformis*; den sistnämnda kan med sin något mer utdragna och spetsiga bakkropp faktiskt vara längre. Men knappast tyngre.

En föga större nordamerikansk släkting är *Promachus rufipes*, red-footed cannibal-fly, som till och med fångar kolibrier!

Rovflugan *Laphria gibbosa* med bytet långhorningen *Stictoleptura rubra*. Foto: Hans Ahnlund.

Laphria gibbosa in copula. Foto: Hans Ahnlund.